C/2026/3720

10.7.2026

Ψήφισμα του Συμβουλίου για τον δεύτερο κύκλο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης (2026-2030)

(C/2026/3720)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

— το ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), το ψήφισμα του Συμβουλίου για τη δομή διακυβέρνησης του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) και το «Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης: Με το βλέμμα στο 2025 και πέραν αυτού», με το οποίο ανακοινώθηκε ότι το Συμβούλιο θα επανεξέταζε το 2025 το στρατηγικό πλαίσιο —συμπεριλαμβανομένων των στόχων σε επίπεδο ΕΕ, της δομής διακυβέρνησης, των μεθόδων εργασίας και των τομέων προτεραιότητας— και θα προέβαινε σε τυχόν αναγκαίες προσαρμογές για τον δεύτερο κύκλο, κατά περίπτωση, με στόχο την προσαρμογή στην πραγματικότητα και τις ανάγκες του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης ή σε οποιαδήποτε σημαντική εξέλιξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

— το πολιτικό πλαίσιο όπως εκτίθεται στο παράρτημα Ι.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ

— τη σημαντική συμβολή της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στα σχετικά μέρη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ

— την ανάγκη συντονισμού και συνοχής όλων των πρωτοβουλιών της ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως εκείνων που αφορούν τις δεξιότητες και τις ικανότητες, με πλήρη σεβασμό της νομικής βάσης για τους αντίστοιχους τομείς πολιτικής κατά τα οριζόμενα στις Συνθήκες.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

— την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του στρατηγικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης για την περίοδο 2021-2030 ([1]).

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι:

— υπό το πρίσμα μιας μεταβαλλόμενης γεωπολιτικής πραγματικότητας, η παροχή κινήτρων για την επίτευξη ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβασης για όλους σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση είναι θεμελιώδους σημασίας για την ατομική ανάπτυξη, τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, τη δημοκρατία, την ανθεκτικότητα, την κοινωνική συνοχή, την ανταγωνιστικότητα και την ετοιμότητα·

— η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης εξακολουθεί να αποτελεί την πρωταρχική φιλοδοξία της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, για να μπορέσουν τα άτομα και η κοινωνία να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να εξετάζονται από ολιστική άποψη.

([1]) COM(2025) 340 final.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι:

— από το 2021 έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην πορεία για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και έχουν δρομολογηθεί πολλές πρωτοβουλίες σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητες. Για μια σειρά πρωτοβουλιών απαιτούνται ακόμη περαιτέρω ενέργειες εφαρμογής·

— τα ψηφίσματα του Συμβουλίου του 2021 σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης εξακολουθούν να αποτελούν τη βάση της συνεργασίας. Το παρόν ψήφισμα του Συμβουλίου επανεξετάζει και επικαιροποιεί τα εν λόγω ψηφίσματα.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του στρατηγικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης για την περίοδο 2021-2030:

— το στρατηγικό πλαίσιο είχε προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, καθώς ώθησε τα κράτη μέλη σε μια κοινή κατεύθυνση ποσοτικοποιημένων στόχων και κοινών προτεραιοτήτων. Κατάφερε να αποδώσει αποτελέσματα και συναφείς βελτιώσεις. Η εφαρμογή και ο συνδυασμός των μέσων υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης χαρακτηρίζονται από αποτελεσματικότητα και συνοχή μεταξύ τους και με τις προτεραιότητες συνολικά. Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης πέτυχε να υλοποιήσει σημαντικές νέες δράσεις σε επίπεδο ΕΕ, να εμπνεύσει και να στηρίξει εθνικές μεταρρυθμίσεις, και να δημιουργήσει δομικές, συστημικές και βιώσιμες πορείες για βαθύτερη ευρωπαϊκή συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ έχει ξεπεράσει τις προσδοκίες και τις αρχικές φιλοδοξίες, παρέχοντας αποτελεσματικούς διαύλους επικοινωνίας και συντονισμένη αντίδραση κατά τη διαχείριση κρίσεων, ενισχύοντας έτσι την ανθεκτικότητα της ΕΕ,

— η ισχύς του στρατηγικού πλαισίου έγκειται στα ισχυρά του θεμέλια της εθελοντικής συνεργασίας και της συνδημιουργίας. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαβουλεύσεων για την αξιολόγηση, τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν την ισχυρή τους βούληση να συνεχίσουν τη συνεργασία μέσω του στρατηγικού πλαισίου,

— οι μεγαλύτερες προκλήσεις, οι οποίες διαρθρώνονται στις στρατηγικές προτεραιότητες που προσδιόρισε το Συμβούλιο το 2021 και συμφωνούν με το ψήφισμα του Συμβουλίου του 2023, εξακολουθούν να είναι επίκαιρες,

— μπορούν να εντοπιστούν ορισμένοι τομείς με περιθώρια βελτίωσης: στρατηγικές προτεραιότητες, διατομεακός συντονισμός και συνοχή, το μοντέλο διακυβέρνησης, και δύο σημαντικά κενά (έλλειψη στόχων σε επίπεδο ΕΕ για ορισμένες μακροχρόνιες ή αναδυόμενες προτεραιότητες και έλλειψη συστηματικών αποδείξεων εθνικών μεταρρυθμίσεων σε συνέχεια πρωτοβουλιών της ΕΕ),

— οι δομές διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, και ειδικότερα η ομάδα υψηλού επιπέδου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, με την ενίσχυση του συντονιστικού της συμβουλίου, έχουν εξασφαλίσει ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση και πιο στρατηγικό καθορισμό του θεματολογίου. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης έχει προωθήσει μια πραγματική ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση·

— όσον αφορά τους στόχους σε επίπεδο ΕΕ, οι τάσεις προς την επίτευξή τους παρουσιάζουν μεικτή εικόνα. Για αρκετούς στόχους σημειώθηκαν θετικές εξελίξεις (π.χ. μείωση των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο), αλλά για ορισμένους άλλους σημειώθηκε περιορισμένη πρόοδος ή ακόμη και μείωση (π.χ. βασικές δεξιότητες).

ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

— την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την Ένωση Δεξιοτήτων ([2]), στην οποία υπογραμμίζεται ότι η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα απαιτεί δεξιότητες που κυμαίνονται από βασικές δεξιότητες έως δεξιότητες που αποκτώνται μέσω της διά βίου αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης. Η Επιτροπή ανακοινώνει μια νέα προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης σύστασης της ΕΕ των 27 για το ανθρώπινο κεφάλαιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η οποία συνδυάζει τις πολιτικές εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, ενωμένες γύρω από ένα κοινό όραμα για την ανταγωνιστικότητα·

— την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δράσης για τις βασικές δεξιότητες ([3]), που αποτελεί απάντηση στα μειούμενα επίπεδα βασικού γραμματισμού, μαθηματικών και θετικών επιστημών ([4]), και το οποίο εξετάζει επίσης τα μειούμενα επίπεδα βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων και γνώσεων πολιτικής αγωγής ([5])·

([2]) COM(2025) 90 final.
([3]) COM(2025) 88 final.
([4]) Όπως πιστοποιείται από το PISA και το PIAAC για ενήλικες.
([5]) Όπως πιστοποιείται στις ICILS και ICCS+.

— την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM ([6]): δεξιότητες για ανταγωνιστικότητα και καινοτομία ([7]), η οποία καταδεικνύει τις προκλήσεις σχετικά με τους τομείς STEM σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης —όπως μειούμενο ενδιαφέρον, συμμετοχή και επιδόσεις, ελλείψεις εκπαιδευτικών στους τομείς STEM, χάσμα μεταξύ των φύλων και έλλειψη διαφορετικών οπτικών. Το Συμβούλιο πρέπει να εξετάσει όλες αυτές τις προκλήσεις.

— την πρόθεση της Επιτροπής να δημιουργήσει ένα ευρωπαϊκό παρατηρητήριο πληροφοριών για τις δεξιότητες και ένα ευρωπαϊκό συμβούλιο υψηλού επιπέδου για τις δεξιότητες, όπως αναφέρθηκε στην ανακοίνωση για την Ένωση Δεξιοτήτων.

ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι:

1. Για να ευημερήσουν στον σημερινό κόσμο και να αντιμετωπίσουν τους μελλοντικούς μετασχηματισμούς της κοινωνίας, της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, όλα τα άτομα πρέπει να διαθέτουν τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση ([8]) και, στο πλαίσιο αυτό, η πολυγλωσσία, οι διεπιστημονικές ικανότητες και οι εγκάρσιες δεξιότητες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Για να συνεχιστεί η επίτευξη αυτού του στόχου, είναι αναγκαίο να προσδιοριστούν μέτρα πολιτικής που θα μπορούσαν να τονώσουν την εκπαιδευτική επιτυχία για όλους τους εκπαιδευόμενους, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών για εκπαίδευση και κατάρτιση σε διάφορα στάδια της ζωής.

2. Η ΕΕ αντιμετωπίζει μια πρόκληση ανταγωνιστικότητας. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενώ αναμένεται επίσης να αντιμετωπίσουν τις δημογραφικές προκλήσεις, θα πρέπει παράλληλα να εφοδιάσουν τα άτομα με τις δεξιότητες που απαιτούνται για την τόνωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και στρατηγικής αυτονομίας κατά τα επόμενα έτη και για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η ανάπτυξη ικανότητας ανθεκτικότητας και ικανότητας αντοχής σε κρίσεις και ανάκαμψης από αυτές θα συμβάλει στη δημιουργία ανθεκτικών στις μελλοντικές εξελίξεις συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την ΕΕ, με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και από την αντιμετώπιση των επιπτώσεών του και των συνεπειών του για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

3. Το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης θα αποτελέσει το κύριο εργαλείο για τη στήριξη και την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, λαμβανομένης πλήρως υπόψη της ολιστικής προσέγγισής του και, κατά περίπτωση, σε συνέργεια με την Ένωση Δεξιοτήτων.

4. Μολονότι έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, πρέπει ακόμη να καταβληθούν προσπάθειες για την πλήρη υλοποίησή του έως το 2030.

5. Υπό το πρίσμα των εξελίξεων κατά τον πρώτο κύκλο του στρατηγικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να επανεξεταστούν και να προσαρμοστούν οι στρατηγικές προτεραιότητες, οι τομείς προτεραιότητας και οι στόχοι σε επίπεδο ΕΕ που τέθηκαν το 2021, καθώς και να ενισχυθεί η εκπαίδευση για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση στο πλαίσιο όλων των στρατηγικών προτεραιοτήτων.

6. Η προώθηση της ποιότητας, της ισότητας, της ένταξης και της επιτυχίας για όλους παραμένει στο επίκεντρο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, διαπερνώντας όλες τις στρατηγικές προτεραιότητές του. Στον δεύτερο κύκλο (2026-2030), το στρατηγικό πλαίσιο θα καλύπτει τις ακόλουθες έξι στρατηγικές προτεραιότητες, χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα:

([6]) Θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.
([7]) COM(2025) 89 final.
([8]) Όπως ορίζεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1).

Στρατηγική προτεραιότητα 1: Γραμματισμός, μαθηματικά και θετικές επιστήμες για όλους

Η υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση βοηθά όλους τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν ικανότητες που συνίστανται σε γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που είναι καίριας σημασίας για την ποιότητα ζωής του ατόμου, τις ευκαιρίες απασχόλησής του, την κοινωνική συνοχή και ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα και ετοιμότητα της ΕΕ. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να διασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση, συμμετοχή και αποτελέσματα, προωθώντας την υψηλής ποιότητας μάθηση, την ένταξη και την ευημερία. Μολονότι σημειώθηκε πρόοδος στον πρώτο κύκλο του στρατηγικού πλαισίου, παραμένει καίριας σημασίας η περαιτέρω βελτίωση της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και των δεξιοτήτων για την προσωπική ανάπτυξη, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευόμενων όλων των ηλικιών.

Η παροχή σε επαρκές επίπεδο γραμματισμού (ανάγνωση, γραφή και ορθή κατανόηση των γραπτών και προφορικών πληροφοριών), μαθηματικών και θετικών επιστημών για όλους αποτελεί το θεμέλιο για κάθε περαιτέρω μάθηση. Το θεμέλιο αυτό επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν ευρύτερες και πιο εξειδικευμένες ικανότητες, όπως στους τομείς STEM ([9]), και να επιτύχουν στην αρχική και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία γενικότερα. Το κλειδί για την παροχή γραμματισμού, μαθηματικών και θετικών επιστημών είναι η βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και η ενίσχυση της ισότητας και της ένταξης. Η εξέλιξη αυτή θα συμβάλει στη διασφάλιση της επιτυχίας για όλους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, η οποία είναι σήμερα πιο σημαντική από ποτέ.

Η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια κρίσιμη πρόκληση: πρόσφατες διεθνείς αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένης της PISA, καταδεικνύουν ανησυχητική επιδείνωση στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες, καθώς ένα αυξανόμενο ποσοστό μαθητών αποτυγχάνει να φτάσει στα ελάχιστα επίπεδα επάρκειας. Πρέπει να καταβληθούν αυξημένες προσπάθειες για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων προσπαθειών για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και για τη βελτίωση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, ιδίως για εκπαιδευόμενους από ευάλωτες ομάδες. Η παροχή δεξιοτήτων στον γραμματισμό, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες, καθώς και η προώθηση βασικών ικανοτήτων για τη διά βίου μάθηση, προς όλα τα άτομα, είναι απαραίτητη για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη και συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων και των ελλείψεων δεξιοτήτων. Ταυτόχρονα, η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης θα πρέπει να αυξήσει τον αριθμό των ατόμων με κορυφαίες επιδόσεις, μεταξύ άλλων με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι εκπαιδευόμενοι από μειονεκτούντα περιβάλλοντα υπερεκπροσωπούνται μεταξύ των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις. Προκειμένου τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να είναι πραγματικά συμπεριληπτικά, το μορφωτικό επίπεδο και οι επιδόσεις των εκπαιδευόμενων σε όλες τις βαθμίδες και σε όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν θα πρέπει να καθορίζονται από προσωπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς περιλαμβάνουν επίσης την ανάπτυξη ευαισθητοποίησης στις μαθησιακές διαδικασίες, ώστε να λαμβάνονται υπόψη η ποικιλομορφία, η ένταξη και η απουσία διακρίσεων. Η αμφισβήτηση όλων των στερεοτύπων και η παροχή της αναγκαίας στήριξης σε εκπαιδευόμενους με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι εξίσου σημαντικές στο πλαίσιο αυτό.

Στρατηγική προτεραιότητα 2: Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και αγωγής του πολίτη

Στο σημερινό παγκόσμιο πλαίσιο, το οποίο χαρακτηρίζεται από κρίσεις, κλιματική αλλαγή, ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις, ψηφιοποίηση [συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ)], αυξανόμενη πόλωση, διάδοση της παραπληροφόρησης και αυξανόμενες προκλήσεις για τους δημοκρατικούς κανόνες και τις δημοκρατικές αξίες, καθώς και χαμηλό επίπεδο δημοκρατικής συμμετοχής, υπάρχει επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης της δημοκρατίας και της ανθεκτικότητας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τόσο η ψηφιακή εκπαίδευση όσο και η αγωγή του πολίτη διαδραματίζουν καίριο ρόλο εν προκειμένω.

Οι ψηφιακές δεξιότητες έχουν ζωτική σημασία για τη σύγχρονη ζωή και έχουν καταστεί απαραίτητες σε όλους σχεδόν τους τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας. Είναι καίριας σημασίας για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, την απασχολησιμότητα, την κοινωνική ένταξη και την ευημερία, ενώ παράλληλα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη βελτίωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας μέσω της ανάπτυξης πιο προηγμένων δεξιοτήτων στους τομείς STEM. Η ψηφιακή εκπαίδευση θα πρέπει να καλύπτει τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, τον ψηφιακό γραμματισμό και τον γραμματισμό στα δεδομένα, την κριτική σκέψη, την ψηφιακή ευημερία, την καταπολέμηση της εσφαλμένης πληροφόρησης και της παραπληροφόρησης, του κυβερνοεκφοβισμού, της ρητορείας που εκφράζει μίσος ή αποσκοπεί σε βλάβη, καθώς και τις γνώσεις σχετικά με την ΤΝ, τη δεοντολογική και υπεύθυνη χρήση της, και άλλες αναδυόμενες τεχνολογίες.

Η αγωγή του πολίτη είναι εξίσου σημαντική στο παρόν πλαίσιο. Η τρέχουσα παγκόσμια κατάσταση απαιτεί ενημερωμένους και ενεργούς πολίτες που κατανοούν και σέβονται τους δημοκρατικούς θεσμούς, τις αρχές και τις διαδικασίες σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η αγωγή του πολίτη βοηθά όλα τα άτομα να αποκτήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απαιτούνται για την ενεργό και υπεύθυνη συμμετοχή τους στον δημοκρατικό βίο και την ουσιαστική συμμετοχή ως πολιτών στα κοινά.

([9]) Μπορεί επίσης να εφαρμοστεί η προσέγγιση STEAM (θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, τέχνες και μαθηματικά) που αξιοποιεί το δημιουργικό δυναμικό της σύνδεσης της εκπαίδευσης STEM με τις τέχνες, τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις κοινωνικές επιστήμες.

Μια ευρωπαϊκή διάσταση της διδασκαλίας ([10]) μπορεί να συμβάλει στην προώθηση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών ([11]) προκειμένου να καλλιεργηθεί το αίσθημα της ευρωπαϊκής ταυτότητας και αλληλεγγύης. Θα πρέπει να προωθεί τον σεβασμό της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και να βοηθά τους εκπαιδευόμενους να προσεγγίζουν την τοπική, εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια ταυτότητά τους. Η αγωγή του πολίτη συνδέεται άμεσα με την κατανόηση των προκλήσεων της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης.

Βασική πτυχή της αγωγής του πολίτη είναι η διδασκαλία και η μάθηση μέσω της δημοκρατίας, σχετικά με τη δημοκρατία και για τη δημοκρατία. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση, σε όλους τους τομείς και σε όλες τις βαθμίδες, θα πρέπει να προωθούν τις δημοκρατικές αξίες, να ενθαρρύνουν τον ανοικτό διάλογο και την κριτική σκέψη και να αντιμετωπίζουν τόσο την εσφαλμένη πληροφόρηση όσο και την παραπληροφόρηση (μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο). Τα σχολεία και όλα τα άλλα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να λειτουργούν ως δημοκρατικές κοινότητες στις οποίες οι εκπαιδευόμενοι βιώνουν τη συμμετοχή, τον διάλογο και την από κοινού λήψη αποφάσεων. Οι εκπαιδευτικοί, το εκπαιδευτικό προσωπικό, οι εκπαιδευτές και οι διευθυντές σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένοι να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στη δημιουργία συμπεριληπτικών και συμμετοχικών μαθησιακών περιβαλλόντων που αντικατοπτρίζουν τις δημοκρατικές αξίες στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό, η ψηφιακή εκπαίδευση και η αγωγή του πολίτη είναι ιδιαίτερα σημαντικές για να βοηθηθούν οι εκπαιδευόμενοι να σκέφτονται με κριτικό πνεύμα και να ενεργούν με ασφάλεια και υπευθυνότητα στο διαδίκτυο. Η διαμόρφωση μιας δεοντολογικής προσέγγισης για τη χρήση των οθονών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της ευημερίας και της ασφάλειας των παιδιών.

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην προώθηση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, στον εφοδιασμό των ατόμων με τις ικανότητες και την εμπιστοσύνη ώστε να συμμετέχουν εποικοδομητικά στις κοινότητές τους και στη δημοκρατική διαδικασία σε όλες τις βαθμίδες.

Η μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη ([12]) και η αγωγή του πολίτη είναι στενά αλληλένδετες και σχετίζονται επίσης με την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα. Η προετοιμασία των εκπαιδευόμενων σε όλες τις βαθμίδες και σε όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης προκειμένου να ανταποκριθούν στις κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις αποτελεί βασική πτυχή της ενεργού και υπεύθυνης συμμετοχής στα κοινά. Περιλαμβάνει τον εφοδιασμό των ατόμων με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απαιτούνται για την ουσιαστική συμμετοχή στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για τη συμβολή σε μια δίκαιη, κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη κοινωνία.

Στρατηγική προτεραιότητα 3: Υλοποίηση της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας για όλους

Οι κοινωνικές, τεχνολογικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις επηρεάζουν όλο και περισσότερο τον τρόπο με τον οποίο ζούμε και εργαζόμαστε. Ειδικότερα, οι τεχνολογικές εξελίξεις καθιστούν αναγκαία την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του πληθυσμού και την επανειδίκευσή του. Η διά βίου μάθηση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της κλιματικής κρίσης, καθώς και των τεχνολογικών εξελίξεων, καθώς βοηθά τα άτομα να οικοδομήσουν ανθεκτικότητα και να προετοιμαστούν για τις συνεχιζόμενες περιβαλλοντικές και κοινωνικές αλλαγές. Στηρίζει την ανάπτυξη πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων και διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι μπορούν να προσαρμοστούν σε νέες και αναδυόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, συμβάλλοντας έτσι σε πιο βιώσιμους τρόπους διαβίωσης και εργασίας. Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνίες καθιστούν τη διά βίου μάθηση απαραίτητη για την προσωπική, πολιτική και επαγγελματική εξέλιξη. Απαιτείται περαιτέρω πρόοδος όσον αφορά την παροχή ευέλικτων και υψηλής ποιότητας ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους.

Το μέσο ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση στην ΕΕ παραμένει χαμηλό. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να καταστούν πιο ευέλικτα, ανθεκτικά, μεταξύ άλλων στις μελλοντικές εξελίξεις, και ελκυστικά, προσεγγίζοντας μια πιο ποικίλη ομάδα εκπαιδευόμενων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων. Πρέπει να διασφαλίζουν την αναγνώριση των προσόντων και την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης και να προσφέρουν ευκαιρίες κατάρτισης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση, μεταξύ άλλων σε υψηλότερα επίπεδα προσόντων και καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής ενός ατόμου, π.χ. μέσω μικροδιαπιστευτηρίων. Επιπλέον, οι καινοτομίες στις μαθησιακές διαδρομές, οι νέες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και ο διά βίου επαγγελματικός προσανατολισμός μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη κάλυψη των αναγκών ενός ευρύτερου φάσματος εκπαιδευόμενων, καθώς ένας αυξανόμενος αριθμός ενηλίκων θα χρειαστεί επανειδίκευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη στήριξη εκπαιδευόμενων από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα και ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

([10]) Πρέπει να προωθηθεί σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (ΕΕ C 195 της 7.6.2018, σ. 1).

([11]) Όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

([12]) Όπως περιγράφεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 1.

Η κινητικότητα εκπαιδευόμενων, εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικού προσωπικού, εκπαιδευτών εκπαιδευτικών και προσωπικού θα πρέπει να συνεχίσει να επεκτείνεται, ιδίως μέσω του τρέχοντος προγράμματος Erasmus+, ως βασικό στοιχείο συνεργασίας εντός της ΕΕ και εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας και της ένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και την προώθηση της πολυγλωσσίας, των διαπολιτισμικών ικανοτήτων, της ευρωπαϊκής ταυτότητας και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά εντός της ΕΕ και πέραν αυτής. Ως εκ τούτου, πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την άρση των υφιστάμενων φραγμών στη μαθησιακή και διδακτική κινητικότητα, μεταξύ άλλων στους τομείς των περιόδων σπουδών στο εξωτερικό, της διασφάλισης της ποιότητας και της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό ([13]). Είναι σημαντικό να καταβληθούν προσπάθειες για ισορροπημένη κινητικότητα προκειμένου να διασφαλιστεί η ισόρροπη κυκλοφορία και κατανομή δεξιοτήτων, καθώς και να υπάρχει παρακολούθηση αυτών των διαδικασιών.

Στρατηγική προτεραιότητα 4: Ενίσχυση της ελκυστικότητας, των ικανοτήτων και των κινήτρων για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτή

Οι εκπαιδευτικοί, το εκπαιδευτικό προσωπικό, οι εκπαιδευτές, οι διευθυντές εκπαίδευσης και κατάρτισης και το λοιπό εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό προσωπικό, σε όλες τις βαθμίδες και όλα τα περιβάλλοντα, βρίσκονται στον πυρήνα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Οι χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν αυξανόμενες προκλήσεις με ελλείψεις εκπαιδευτικών, ιδίως σε ορισμένα μαθήματα και γεωγραφικές περιοχές. Τα κίνητρα των εκπαιδευτικών, του εκπαιδευτικού προσωπικού, των εκπαιδευτών και του λοιπού εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού προσωπικού έχουν ζωτικό ρόλο στην ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να αυξηθούν η ελκυστικότητα και η κοινωνική εκτίμηση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού και να εκπονηθούν καλύτερες και πιο ευέλικτες στρατηγικές πρόσληψης. Η ποιότητα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, του εκπαιδευτικού προσωπικού και των εκπαιδευτών και η επαγγελματική τους εξέλιξη, οι ευκαιρίες κινητικότητας, οι συνθήκες εργασίας και η ευημερία τους αποτελούν βασικούς παράγοντες για την αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος. Για τη στήριξη της καινοτομίας, της ένταξης, της ποιότητας και της επιτυχίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, το εκπαιδευτικό προσωπικό πρέπει να διαθέτει ικανότητες και κίνητρα, γεγονός που απαιτεί υψηλής ποιότητας αρχική εκπαίδευση και διαρκή επαγγελματική κατάρτιση. Θα πρέπει να απολαμβάνουν αναγνώρισης και να έχουν ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης.

Στρατηγική προτεραιότητα 5: Προώθηση εξαίρετης και ελκυστικής ευρωπαϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)

Η αρχική και η συνεχιζόμενη ΕΕΚ διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προετοιμασία του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης για το μέλλον. Σε ολόκληρη την ΕΕ, οι χώρες αντιμετωπίζουν αυξανόμενες ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε βασικούς τομείς. Για τη διασφάλιση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της καινοτομίας, είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ελκυστικότητα, η αριστεία και η συμπεριληπτικότητα της ΕΕΚ. Είναι επίσης αναγκαίο να προωθηθεί η κοινωνική αναγνώριση της ΕΕΚ και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευόμενων, των γονέων και των εργοδοτών σχετικά με την ποιότητά της και τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας που παρέχει. Η διαδικασία της Κοπεγχάγης ενισχύει τις συλλογικές ευρωπαϊκές προσπάθειες για την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας και καινοτόμων συστημάτων ΕΕΚ, συμβάλλοντας στην εθνική και ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα.

Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση που βρίσκονται σε εξέλιξη, ιδίως όσον αφορά την εμφάνιση της ΤΝ και άλλων καινοτόμων τεχνολογιών, απαιτούν νέες δεξιότητες και προσαρμοστικότητα, και η ΕΕΚ έχει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση κατάλληλων και αποτελεσματικών απαντήσεων. Η στήριξη για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ΕΕΚ και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών ΕΕΚ έχουν ουσιαστική σημασία για την αποτελεσματική ενσωμάτωση πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων στη διδακτική πρακτική. Ευθυγραμμίζοντας την κατάρτιση με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, η ΕΕΚ διασφαλίζει ότι οι εκπαιδευόμενοι όχι μόνο είναι προετοιμασμένοι για τις τρέχουσες θέσεις εργασίας, αλλά και ότι μπορούν να προσαρμοστούν στις μελλοντικές αλλαγές. Η διασφάλιση της συνάφειας της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας εξακολουθεί να έχει καίρια σημασία. Εξίσου σημαντικό είναι να αναπτυχθεί κατάλληλο επίπεδο άλλων εγκάρσιων δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τη διά βίου προσαρμοστικότητα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας και την προσωπική ανάπτυξη, μέσω της ιδιότητας του πολίτη, της επιχειρηματικότητας, της ψηφιακής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Υπάρχει επιτακτική ανάγκη να ενισχυθεί η ΕΕΚ στους τομείς STEM ώστε να διασφαλιστεί η καινοτομία και η τεχνολογική πρόοδος στην Ευρώπη. Η ενθάρρυνση των νέων —ιδίως των κοριτσιών και των υποεκπροσωπούμενων ομάδων— να ακολουθήσουν προγράμματα ΕΕΚ που σχετίζονται με τους τομείς STEM θα έχει ουσιαστική σημασία για την αντιμετώπιση μελλοντικών κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων. Η ΕΕΚ διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην εφαρμοσμένη έρευνα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, για παράδειγμα μέσω των κέντρων επαγγελματικής αριστείας.

([13]) Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (ΕΕ C 444 της 10.12.2018, σ. 1).

Η βελτίωση της ποικιλομορφίας στο πλαίσιο των προγραμμάτων ΕΕΚ εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη στήριξη εκπαιδευόμενων από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα και όσων έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Είναι απαραίτητο η ΕΕΚ να καταστεί μια ελκυστική, ευέλικτη και συμπεριληπτική διαδρομή για όλους τους εκπαιδευόμενους μέσω του έγκαιρου επαγγελματικού προσανατολισμού, όχι μόνο για λόγους ισότητας αλλά και για την αντιμετώπιση του πλήρους φάσματος των ελλείψεων δεξιοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επιπλέον, η ΕΕΚ θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να προωθείται επειδή προσφέρει ευκαιρίες προσωπικής, ακαδημαϊκής και επαγγελματικής εξέλιξης οι οποίες είναι εξίσου πολύτιμες με εκείνες που προσφέρουν οι διαδρομές της γενικής εκπαίδευσης.

Για να ενισχυθεί περαιτέρω η ελκυστικότητα της ΕΕΚ, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας. Η ενθάρρυνση των διασυνοριακών ανταλλαγών και η βελτίωση της αναγνώρισης των τίτλων και των περιόδων κατάρτισης στο εξωτερικό μπορούν να καταστήσουν την ΕΕΚ μια πιο δυναμική και ελκυστική διαδρομή για όλους τους εκπαιδευόμενους. Τέτοιου είδους προσπάθειες προωθούν επίσης την ανταγωνιστικότητα, την αίσθηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και τη συνεργασία.

Η μάθηση στον χώρο εργασίας παραμένει ακρογωνιαίος λίθος των αποτελεσματικών συστημάτων ΕΕΚ. Η ενίσχυση των συμπράξεων μεταξύ ιδρυμάτων κατάρτισης και εργοδοτών και η επέκταση των ευκαιριών μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας μπορούν να αυξήσουν την ελκυστικότητα και τη συνάφεια των προγραμμάτων ΕΕΚ.

Η ΕΕΚ θα πρέπει να εξασφαλίζει επιλογές για περαιτέρω μάθηση, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα περαιτέρω προόδου στις σπουδές τους, με την προώθηση της διαπερατότητας μεταξύ της ΕΕΚ και των διαδρομών εκπαίδευσης και κατάρτισης γενικού ή τριτοβάθμιου χαρακτήρα. Θα πρέπει να είναι δυνατή η απρόσκοπτη μετάβαση από επαγγελματικές διαδρομές σε περαιτέρω εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας έτσι ότι οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις δεξιότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενες σταδιοδρομίες.

Στρατηγική προτεραιότητα 6: Προώθηση ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία εξακολουθούν να διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διασφάλιση της μελλοντικής ανταγωνιστικότητας, της ικανότητας καινοτομίας, της ελκυστικότητας και της κοινωνικής ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχει ήδη επιτευχθεί σημαντική πρόοδος για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ([14]), ιδίως μέσω της υλοποίησης βασικών δεσμεύσεων της διαδικασίας της Μπολόνιας και πρωτοβουλιών όπως οι συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, και του ψηφίσματος του Συμβουλίου «σχετικά με ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τα επόμενα βήματα για την ενδεχόμενη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» ([15]), που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2025. Οι προσπάθειες αυτές έθεσαν τις βάσεις για βαθύτερη ολοκλήρωση και κινητικότητα, και η περαιτέρω ανάπτυξη θα συνεχιστεί τα επόμενα έτη. Η συνεχής διασυνοριακή συνεργασία όχι μόνο ενισχύει την ποιότητα της εκπαίδευσης και της έρευνας, αλλά ενισχύει επίσης τη δημοκρατία και καλλιεργεί την κοινή ευρωπαϊκή ταυτότητα και κοινές ευρωπαϊκές αξίες.

Θα πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες για την άρση των φραγμών στη διακρατική συνεργασία με την προώθηση της υλοποίησης πρωτοβουλιών όπως οι συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και με τη συνέχιση της διαδικασίας τριών φάσεων που συμφωνήθηκε τον Μάιο του 2025 «με σκοπό την υλοποίηση ενός σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και την προπαρασκευή για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου» ([16]). Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων με σκοπό την πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές ([17]), η οποία θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της κινητικότητας των σπουδαστών και των εκπαιδευόμενων.

Η διαδικασία της Μπολόνιας εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού τοπίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η διασφάλιση συνέργειας μεταξύ του στρατηγικού πλαισίου και της διαδικασίας της Μπολόνιας έχει ζωτική σημασία για την αποφυγή επικαλύψεων και ανεπαρκειών, καθώς και για τη στήριξη ενός πιο συνεκτικού Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Η ενίσχυση των δεσμών με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας παραμένει επίσης σημαντική.

([14]) Για τους σκοπούς του παρόντος ψηφίσματος, ο όρος «ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» παραπέμπει στο σύνολο του τομέα και αντιπροσωπεύει ολόκληρη τη βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καλύπτοντας όλα τα είδη ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται, σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία ή πρακτική, ερευνητικά πανεπιστήμια, πανεπιστημιακά κολέγια, πανεπιστημιακές σχολές εφαρμοσμένων επιστημών, ιδρύματα τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ανώτατες σχολές καλών τεχνών.

([15]) ΕΕ C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj

([16]) Ενώ οι συζητήσεις για το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο βρίσκονται σε εξέλιξη, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει λάβει ακόμη απόφαση σχετικά με την ενδεχόμενη καθιέρωσή του, και οποιαδήποτε αναφορά σε κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο στο παρόν ψήφισμα του Συμβουλίου θα πρέπει να νοείται υπό την έννοια αυτή.

([17]) Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (ΕΕ C 444 της 10.12.2018, σ. 1).

Για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα αυξανόμενα χάσματα δεξιοτήτων και οι ελλείψεις αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας, θα πρέπει να διευρυνθεί η προσβασιμότητα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τη δημιουργία ευκαιριών για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας και υπόβαθρου και με τον σχεδιασμό ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών που προωθούν τη διά βίου μάθηση, την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης και στηρίζουν την ευημερία των σπουδαστών και του προσωπικού. Οι σπουδαστές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και συμπεριληπτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και να επωφελούνται από επαρκή καθοδήγηση και στήριξη προκειμένου να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Εξίσου ζωτικής σημασίας θα είναι η διαφύλαξη των θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών (συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής ελευθερίας) και η αναγνώριση του ρόλου των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη στήριξη της μελλοντικής ανάπτυξης δημοκρατικών κοινωνιών.

Το ακαδημαϊκό προσωπικό είναι απαραίτητο για την ευημερία των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τη βαθύτερη διακρατική συνεργασία. Είναι αναγκαίο να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες με τις οποίες εκτιμάται και αναγνωρίζεται η αξία των διαφορετικών ρόλων του προσωπικού και η σημασία των ελκυστικών και βιώσιμων σταδιοδρομιών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προκειμένου να εξεταστούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει.

Η έρευνα και η καινοτομία έχουν καίρια σημασία για τον ρόλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση πολύπλοκων κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων. Η στενότερη συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οικονομικών τομέων έχει ζωτική σημασία για την ευθυγράμμιση της εκπαιδευτικής προσφοράς με τις εξελισσόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στους τομείς STEM είναι ζωτικής σημασίας για να καλυφθεί η ζήτηση για ειδικευμένους επαγγελματίες σε βασικούς τομείς, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης μικροδιαπιστευτηρίων. Η προσέλκυση περισσότερων κοριτσιών και γυναικών σε σπουδές στους τομείς STEM ήδη από μικρή ηλικία έχει ζωτική σημασία για την αύξηση των εγγραφών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και του αριθμού των επαγγελματιών στους τομείς STEM. Επιπλέον, η ανάπτυξη πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων έχει καίρια σημασία για τη στήριξη της διττής μετάβασης και της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης. Απαιτείται επίσης περαιτέρω εστίαση στην ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με την ΤΝ και τη δεοντολογική και υπεύθυνη χρήση της. Η ΤΝ θα έχει βαθύ αντίκτυπο στον τομέα, από τη διδασκαλία, τη μάθηση και την αξιολόγηση των σπουδαστών έως την έρευνα, την καινοτομία και τις εσωτερικές διαδικασίες των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι:

— η ενίσχυση της διακυβέρνησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης μπορεί να επιτευχθεί στο πλαίσιο των υφιστάμενων δομών ([18]). Οι αρχές και οι μέθοδοι εργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα και την ευελιξία τους,

— η ομάδα υψηλού επιπέδου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, με την υποστήριξη του συντονιστικού συμβουλίου της, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον εντοπισμό, τη συζήτηση και την καθοδήγηση στρατηγικών και εγκάρσιων ζητημάτων για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης κατά τρόπο μελλοντοστραφή, περιλαμβανομένων βασικών στρατηγικών θεμάτων που σχετίζονται με την ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση και τις ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες ([19]). Η αποτελεσματική υλοποίηση αυτού του ρόλου είναι καίριας σημασίας,

— τα προνόμια του Συμβουλίου και της εκ περιτροπής Προεδρίας εξακολουθούν να έχουν κεντρικό ρόλο για την καθοδήγηση της διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης των συνεδριάσεων της ομάδας υψηλού επιπέδου και των συνεδριάσεων γενικών διευθυντών,

— οι ομάδες εργασίας του στρατηγικού πλαισίου, οι οποίες λειτουργούν με βάση την ανοικτή μέθοδο συντονισμού, είναι απαραίτητες για την προετοιμασία πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ και για τη διασύνδεση εμπειρογνωμόνων απ' όλα τα κράτη μέλη. Οι εντολές τους θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις επικαιροποιημένες στρατηγικές προτεραιότητες, όπως προσδιορίζονται στο παρόν ψήφισμα. Θα μπορούσαν να καθιερωθούν περαιτέρω οι διαδοχικές συνεδριάσεις διαφορετικών ομάδων εργασίας προκειμένου να ενισχυθεί μια διατομεακή προσέγγιση και να εξασφαλιστεί πιο συνεκτική συνεργασία,

— είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι δραστηριότητες μάθησης μεταξύ ομοτίμων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών από ομοτίμους·

— η ανάγκη διάχυσης πληροφοριών και αποτελεσμάτων παραμένει ζωτικής σημασίας σε όλα τα επίπεδα (ομάδα υψηλού επιπέδου, συνεδριάσεις γενικών διευθυντών και ομάδες εργασίας του στρατηγικού πλαισίου), οι προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ενισχυθούν.

([18]) Όπως περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου για τη δομή διακυβέρνησης του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) (ΕΕ C 497 της 10.12.2021, σ. 1).

([19]) Όπως αναφέρεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη βελτίωση της παροχής ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (ΕΕ C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj) και στη σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τους βασικούς παράγοντες που διευκολύνουν την επιτυχή ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕ C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj).

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

1. Να συνεργαστούν, με την υποστήριξη της Επιτροπής και εφαρμόζοντας την ανοικτή μέθοδο συντονισμού, για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης κατά την περίοδο έως το 2030 βάσει των αναθεωρημένων στρατηγικών προτεραιοτήτων, των αρχών και των μεθόδων εργασίας, και των συγκεκριμένων θεμάτων και δράσεων που έχουν συμφωνηθεί για κάθε μία από τις στρατηγικές προτεραιότητες του κύκλου 2026-2030 (όπως περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ).

2. Να εξετάσουν, με βάση τις εθνικές προτεραιότητες και με τον δέοντα σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, μέτρα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο που αποσκοπούν στην επίτευξη προόδου όσον αφορά τις στρατηγικές προτεραιότητες που περιγράφονται στο στρατηγικό πλαίσιο και συμβάλλουν συλλογικά στην πλήρη υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και των στόχων σε επίπεδο ΕΕ που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΙΙ.

3. Να στηρίξουν τη δομή διακυβέρνησης και τις μεθόδους εργασίας που επιλέγονται, αναλαμβάνοντας την ευθύνη της διαδικασίας.

4. Να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά τις πολιτικές και τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για τη στήριξη της εφαρμογής μέτρων και δράσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με σκοπό την επίτευξη προόδου όσον αφορά τις στρατηγικές προτεραιότητες και τους συναφείς στόχους σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΣΕΒΑΣΜΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

1. Να στηρίξει τα κράτη μέλη και να συνεργαστεί μαζί τους, εντός του παρόντος πλαισίου με συνδημιουργικό τρόπο, με βάση τις στρατηγικές προτεραιότητες, τις αρχές και τις μεθόδους εργασίας που περιγράφονται ανωτέρω, τους στόχους σε επίπεδο ΕΕ και τον δείκτη που περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙ, καθώς και τα συγκεκριμένα θέματα και τις δράσεις που συμφωνήθηκαν για καθεμία από τις στρατηγικές προτεραιότητες του κύκλου 2026-2030, όπως περιγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ.

2. Να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και να παράσχει ειδική στήριξη για τη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης, της ανάλυσης, της παροχής συμβουλών από ομοτίμους και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, τα σχολεία, την ΕΕΚ, την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων και εγκάρσια ζητήματα. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι καλύπτονται όλοι οι τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, θα πρέπει να διερευνηθούν ενεργά οι ευκαιρίες για διαδοχικές και κοινές συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας του στρατηγικού πλαισίου.

3. Να αναλύσει, ιδίως μέσω της υποβολής εκθέσεων προόδου βασισμένων στις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, τον βαθμό στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στρατηγικές προτεραιότητες του πλαισίου όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, αλλά και στον τομέα της ευρωπαϊκής συνεργασίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε εθνικό επίπεδο μέσω της έκθεσης παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η διατήρηση της υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο των υφιστάμενων δομών, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του διοικητικού φόρτου, έχει καίρια σημασία για τα κράτη μέλη.

4. Να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη μέσω της μόνιμης ομάδας για τους δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης για τη βελτίωση της ανάλυσης και της συλλογής δεδομένων, και να υποβάλλει αναφορές στο Συμβούλιο σχετικά με τις εργασίες αυτές σε τακτική βάση.

5. Να συνεχίσει τις εργασίες επί της μεθοδολογίας με βάση τον δείκτη στον τομέα των γνώσεων πολιτικής αγωγής, προκειμένου να καταστεί δυνατή η περαιτέρω εκπόνηση ενός στόχου που σχετίζεται με την ιδιότητα του πολίτη.

6. Να δημοσιεύσει το 2030 τελική έκθεση σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) και να υποβάλει πρόταση για ένα πλαίσιο συνεργασίας για την επόμενη δεκαετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), ΕΕ C 66 της 26.2.2021, σ. 1.

2. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα και την ένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την προαγωγή της εκπαιδευτικής επιτυχίας για όλους, ΕΕ C 221 της 10.6.2021, σ. 3.

3. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια – Σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας, της καινοτομίας και της κοινωνίας: Ανοίγοντας τον δρόμο για μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση, ΕΕ C 221 της 10.6.2021, σ. 14.

4. Ψήφισμα του Συμβουλίου για τη δομή διακυβέρνησης του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), ΕΕ C 497 της 10.12.2021, σ. 1.

5. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030, ΕΕ C 504 της 14.12.2021, σ. 9.

6. Σύσταση του Συμβουλίου, της 29ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη μεικτή μάθηση για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς, ΕΕ C 504 της 14.12.2021, σ. 21.

7. Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ΕΕ C 160 της 13.4.2022, σ. 1.

8. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της κινητικότητας εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών, και ιδίως της ευρωπαϊκής κινητικότητας, κατά την αρχική και ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση και κατάρτισή τους, ΕΕ C 167 της 21.4.2022, σ. 2.

9. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενδυνάμωση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το μέλλον της Ευρώπης, ΕΕ C 167 της 21.4.2022, σ. 9.

10. Σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 1.

11. Σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με δρόμους προς τη σχολική επιτυχία και για την αντικατάσταση της σύστασης του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ΕΕ C 469 της 9.12.2022, σ. 1.

12. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στήριξη της ευημερίας στην ψηφιακή εκπαίδευση, ΕΕ C 469 της 9.12.2022, σ. 19.

13. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης: Με το βλέμμα στο 2025 και πέραν αυτού, ΕΕ C 185 της 26.5.2023, σ. 35.

14. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με περαιτέρω μέτρα για την υλοποίηση της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ΕΕ C 185 της 26.5.2023, σ. 44.

15. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συμβολή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην ενίσχυση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατικής πολιτειότητας, ΕΕ C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj.

16. Σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη βελτίωση της παροχής ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, ΕΕ C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj.

17. Σύσταση του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τους βασικούς παράγοντες που διευκολύνουν την επιτυχή ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση, ΕΕ C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj.

18. Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2024, «Η Ευρώπη σε κίνηση» – ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας για όλους, ΕΕ C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj.

19. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την προαγωγή τροφοδοτούμενης με στοιχεία πολιτικής και πρακτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την επίτευξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, ΕΕ C, C/2024/3642, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj.

20. Σύσταση του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2024, σχετικά με ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ΕΕ C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj.

21. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ΕΕ C, C/2024/7400, 9.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj.

22. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με συμπεριληπτικές πρακτικές με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και στη σχολική εκπαίδευση, ΕΕ C, C/2025/2796, 21.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj.

23. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τα επόμενα βήματα για την ενδεχόμενη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ΕΕ C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

24. Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 2025, για ένα ευρωπαϊκό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας και αναγνώρισης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ΕΕ C, C/2025/3006, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

1. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια, COM(2022) 16 final.

2. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, COM(2022) 700 final.

3. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Σχέδιο στρατηγικής για ένα ευρωπαϊκό πτυχίο, COM(2024) 144 final.

4. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το σχέδιο δράσης για τις βασικές δεξιότητες, COM(2025) 88 final.

5. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM: δεξιότητες για ανταγωνιστικότητα και καινοτομία, COM(2025) 89 final.

6. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Μια Ένωση Δεξιοτήτων», COM(2025) 90 final.

7. Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του στρατηγικού πλαισίου του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης για την περίοδο 2021-2030, COM(2025) 340 final.

Άλλα έγγραφα

1. Ανακοινωθέν των Τιράνων (υπουργική διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Τίρανα, 29 και 30 Μαΐου 2024).
2. Δήλωση του Herning σχετικά με ελκυστική και συμπεριληπτική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και για ποιοτικές θέσεις εργασίας 2026-2030 (12 Σεπτεμβρίου 2025).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΤΟΧΟΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ — Επίπεδα αναφοράς μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση

Ως μέσο για την παρακολούθηση της προόδου και τον εντοπισμό των προκλήσεων, καθώς και για τη συμβολή στην χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής μέσω της συστηματικής συλλογής και ανάλυσης διεθνώς συγκρίσιμων δεδομένων, μια σειρά επιπέδων αναφοράς μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση («στόχοι σε επίπεδο ΕΕ») θα πρέπει να υποστηρίζουν τις στρατηγικές προτεραιότητες που περιγράφονται στο ψήφισμα για την περίοδο 2026-2030. Θα πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε συγκρίσιμα και αξιόπιστα δεδομένα και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και τις διαφορετικές καταστάσεις που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος. Θα πρέπει να επιτευχθούν συλλογικά από τα κράτη μέλη και δεν θα πρέπει να θεωρούνται συγκεκριμένοι στόχοι που πρέπει να επιτύχει η κάθε χώρα ως το 2030. Τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν τη θέσπιση συναφών εθνικών στόχων.

Σε αυτή τη βάση, τα κράτη μέλη συμφωνούν με τους ακόλουθους στόχους σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν ως το 2030 στους εξής εννέα τομείς-στόχους:

1. **Επιδόσεις των ατόμων ηλικίας 15 ετών στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες**

α) Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες θα πρέπει να είναι κάτω του 15 % ([1]).

β) Το ποσοστό των ατόμων με κορυφαίες επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 12 % ([2]).

γ) Το ποσοστό των εκπαιδευόμενων από μειονεκτούντα κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα με καλές επιδόσεις σε τουλάχιστον έναν τομέα (ανάγνωση, μαθηματικά ή θετικές επιστήμες) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 25 % ([3]).

2. **Άτομα στο όγδοο έτος σχολικής φοίτησης με χαμηλές επιδόσεις στις ψηφιακές δεξιότητες**

Το ποσοστό των ατόμων στο όγδοο έτος σχολικής φοίτησης με χαμηλές επιδόσεις στον γραμματισμό σε θέματα υπολογιστών και πληροφοριών θα πρέπει να είναι κάτω του 15 % ([4]).

3. **Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα**

Τουλάχιστον το 96 % των παιδιών ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα ([5]).

4. **Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση**

Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και κατάρτιση θα πρέπει να είναι κάτω του 8 % ([6]).

([1]) Το πρόγραμμα διεθνούς αξιολόγησης μαθητών (PISA) είναι η πηγή δεδομένων, τα οποία συλλέγει και διαχειρίζεται ο ΟΟΣΑ. Ο στόχος μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών (που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στο έβδομο ή σε μεγαλύτερο έτος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) τα οποία δεν φθάνουν στο επίπεδο 2 (σε κλίμακα 1-6) στην κλίμακα επάρκειας στον αντίστοιχο τομέα (ανάγνωση, μαθηματικά ή θετικές επιστήμες).

([2]) Πηγή δεδομένων είναι το PISA. Ο στόχος μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών (που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στο έβδομο ή σε μεγαλύτερο έτος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) τα οποία φθάνουν τουλάχιστον στο επίπεδο 5 (σε κλίμακα 1-6) στην κλίμακα επάρκειας στον αντίστοιχο τομέα (ανάγνωση, μαθηματικά ή θετικές επιστήμες).

([3]) Πηγή δεδομένων είναι το PISA. Ο στόχος μετρά το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών (που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στο έβδομο ή σε μεγαλύτερο έτος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) στο κατώτερο τεταρτημόριο του δείκτη οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κατάστασης (ESCS) τα οποία φθάνουν τουλάχιστον στο επίπεδο 4 στην κλίμακα επάρκειας (1-6) σε τουλάχιστον έναν τομέα (ανάγνωση, μαθηματικά ή θετικές επιστήμες).

([4]) Ο στόχος βασίζεται στην έρευνα για τον γραμματισμό σε θέματα υπολογιστών και πληροφοριών (Computer and Information Literacy – CIL) της διεθνούς μελέτης για τον γραμματισμό σε θέματα υπολογιστών και πληροφοριών (ICILS) που διενεργείται από τη Διεθνή Ένωση για την αξιολόγηση των μαθητικών επιδόσεων (IEA). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των μαθητών στο όγδοο έτος σχολικής φοίτησης (ηλικίας 13-14 ετών) με επιδόσεις κάτω από το όριο του επιπέδου 2 στην κλίμακα επάρκειας του γραμματισμού σε θέματα υπολογιστών και πληροφοριών.

([5]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των παιδιών ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε κάθε χώρα που συμμετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.

([6]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ). Ο στόχος μετρά το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18 έως 24 ετών που έχει ολοκληρώσει το πολύ την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν συμμετέχει πλέον σε τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση ή κατάρτιση.

5. **Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών που έχουν ολοκληρώσει κύκλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 47 % ([7]).

6. **Συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση**

Τουλάχιστον το 60 % των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε δράση μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες ([8]).

7. **Σπουδαστές εγγεγραμμένοι σε τομείς STEM**

α) Το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε τομείς STEM στην αρχική ΕΕΚ μεσαίου επιπέδου θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 45 %, ενώ τουλάχιστον ένα στα πέντε άτομα που σπουδάζουν θα πρέπει να είναι γυναίκες ([9]).

β) Το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε τομείς STEM στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 32 %, ενώ τουλάχιστον δύο στα πέντε άτομα που σπουδάζουν θα πρέπει να είναι γυναίκες ([10]).

γ) Το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε διδακτορικά προγράμματα ΤΠΕ θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 5 %, ενώ τουλάχιστον ένα στα τρία άτομα που σπουδάζουν θα πρέπει να είναι γυναίκες ([11]).

8. **Μαθησιακή κινητικότητα**

α) Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το ποσοστό των αποφοίτων με εμπειρία μαθησιακής κινητικότητας στο εξωτερικό θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 23 % ([12]).

β) Στην ΕΕΚ, το ποσοστό των εκπαιδευόμενων επαγγελματικής εκπαίδευσης που επωφελούνται από εμπειρία μαθησιακής κινητικότητας στο εξωτερικό θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 12 % ([13]).

([7]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ). Ο στόχος μετρά το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 25 έως 34 ετών που έχει ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση σύντομου κύκλου, πτυχίο πανεπιστημίου, μεταπτυχιακό, διδακτορικό ή ισοδύναμη βαθμίδα εκπαίδευσης.

([8]) Ο στόχος έτυχε ευνοϊκής υποδοχής από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ στη διακήρυξη του Πόρτο και από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματα της 24ης και 25ης Ιουνίου 2021. Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat· υπό εξέταση η ενδεχόμενη αλλαγή από την έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ. Η εν εξελίξει συλλογή δεδομένων στο πλαίσιο της έρευνας εργατικού δυναμικού της ΕΕ ξεκίνησε το 2022. Ο στόχος μετρά το ποσοστό των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών που έχουν συμμετάσχει σε τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τους τελευταίους 12 μήνες (εξαιρουμένης της καθοδηγούμενης κατάρτισης στον χώρο εργασίας). Μόλις επιβεβαιωθεί τελικά η πηγή δεδομένων, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει, αν το κρίνει σκόπιμο, την αναθεώρηση του στόχου.

([9]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά, τη στατιστική, τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, τη μηχανική, τη μεταποίηση και τις κατασκευές επί του συνόλου των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι στην επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όσον αφορά τις εγγεγραμμένες σπουδάστριες, ο στόχος μετρά το ποσοστό των γυναικών που είναι εγγεγραμμένες σε τομείς STEM επί του συνόλου του σπουδαστικού πληθυσμού που είναι εγγεγραμμένος σε τομείς STEM.

([10]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι στις φυσικές επιστήμες, τα μαθηματικά, τη στατιστική, τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, τη μηχανική, τη μεταποίηση και τις κατασκευές επί του συνόλου των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όσον αφορά τις εγγεγραμμένες σπουδάστριες, ο στόχος μετρά το ποσοστό των γυναικών που είναι εγγεγραμμένες σε τομείς STEM επί του συνόλου του σπουδαστικού πληθυσμού που είναι εγγεγραμμένος σε τομείς STEM.

([11]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε προγράμματα τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) επί του συνόλου των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε διδακτορικά προγράμματα. Όσον αφορά τις εγγεγραμμένες σπουδάστριες, ο στόχος μετρά το ποσοστό των γυναικών που είναι εγγεγραμμένες σε προγράμματα ΤΠΕ επί του συνόλου του σπουδαστικού πληθυσμού που είναι εγγεγραμμένος σε προγράμματα ΤΠΕ.

([12]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά το ποσοστό των εξερχόμενων αποφοίτων κινητικότητας με σκοπό την απόκτηση πτυχίου και με σκοπό τις ακαδημαϊκές μονάδες [κινητικότητα ακαδημαϊκών μονάδων ελάχιστης διάρκειας τριών μηνών ή που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 15 ακαδημαϊκές μονάδες του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS) (συμπεριλαμβανομένων τόσο της πρακτικής άσκησης όσο και της κινητικότητας για σπουδές) ή κινητικότητα ακαδημαϊκών μονάδων διάρκειας μικρότερης από τρεις μήνες αλλά με τουλάχιστον τρεις ακαδημαϊκές μονάδες ECTS καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου σπουδών]. Οι δράσεις κινητικότητας ακαδημαϊκών μονάδων μπορεί να είναι είτε πλήρως με φυσική παρουσία είτε μικτές, να περιλαμβάνουν δηλαδή τόσο εικονική όσο και συνιστώσα με φυσική παρουσία. Στη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2024 «Η Ευρώπη σε κίνηση» – ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας για όλους (ΕΕ C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj), το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση επικαιροποιημένης μεθοδολογίας για τη συλλογή δεδομένων το 2026. Οι εργασίες για τη μελλοντική μεθοδολογία βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, υπό την καθοδήγηση της Eurostat.

([13]) Ο στόχος βασίζεται στον δείκτη που ορίζεται στη σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (ΕΕ C 417 της 2.12.2020, σ. 1). Μετρά το ποσοστό των εκπαιδευόμενων κινητικότητας σε ένα ημερολογιακό έτος, ως ποσοστό της κοόρτης των αποφοίτων ΕΕΚ το ίδιο έτος. Περιλαμβάνει συμμετέχοντες σε ευκαιρίες ευέλικτης κινητικότητας, όπως στο πλαίσιο του Erasmus+ (για παράδειγμα βραχυπρόθεσμη κινητικότητα, ομαδική κινητικότητα, μικτή κινητικότητα, κινητικότητα που συνδέεται με τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δεξιοτήτων), ή σε άλλα προγράμματα κινητικότητας. Ο δείκτης θα βασίζεται σε δεδομένα προερχόμενα από την Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat) για τους αποφοίτους ΕΕΚ και το Erasmus+ για την κινητικότητα. Εφόσον είναι διαθέσιμα και μόνο εάν τα παρεχόμενα δεδομένα είναι συγκρίσιμα με τα δεδομένα του Erasmus+, τα δεδομένα από τα προγράμματα κινητικότητας των εθνικών αρχών, μεταξύ άλλων σχετικά με τη διάρκεια της κινητικότητας, θα μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται για τη συμπλήρωση των δεδομένων του Erasmus+. Όταν περιλαμβάνονται δεδομένα από εθνικές αρχές, αυτό θα πρέπει να επισημαίνεται με διαφανή τρόπο.

9. **Ελκυστικότητα σε διεθνές επίπεδο**

Ο ετήσιος αριθμός εκπαιδευόμενων από χώρες εκτός της ΕΕ που πρόκειται να σπουδάσουν και να αποκτήσουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 350 000 ([14]).

Επιπλέον των προαναφερθέντων στόχων σε επίπεδο ΕΕ, το Συμβούλιο:

— αναγνωρίζει τις εργασίες της Επιτροπής σχετικά με δείκτη όσον αφορά τις γνώσεις πολιτικής αγωγής. Βάσει μελλοντικής πρότασης για στόχο, το Συμβούλιο μπορεί να συμφωνήσει επί στόχου σε επίπεδο ΕΕ γι' αυτό το βασικό στοιχείο που σχετίζεται με τη στρατηγική προτεραιότητα 2·

— λαμβάνει υπό σημείωση την πρόθεση της Επιτροπής να δημοσιεύσει μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ΕΕΚ το 2026 και να υποβάλει νέες προτάσεις για στόχους σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την ΕΕΚ. Το Συμβούλιο θα εξετάσει τις μελλοντικές προτάσεις κατά περίπτωση και θα αποφασίσει σχετικά με τους νέους στόχους σε επίπεδο ΕΕ.

([14]) Πηγή δεδομένων είναι η Eurostat (κοινή συλλογή δεδομένων UNESCO-ΟΟΣΑ-Eurostat). Ο στόχος μετρά τον αριθμό των αποφοίτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι μετακινήθηκαν με σκοπό την απόκτηση πτυχίου (τριτοβάθμια εκπαίδευση σύντομου κύκλου, πτυχίο πανεπιστημίου, μεταπτυχιακό, διδακτορικό ή ισοδύναμο επίπεδο) και προέρχονται από χώρα εκτός ΕΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΥΚΛΟΥ: 2026–2030

Στρατηγική προτεραιότητα 1 – Γραμματισμός, μαθηματικά και θετικές επιστήμες για όλους

i) Προώθηση της ανάπτυξης του γραμματισμού, των μαθηματικών και των θετικών επιστημών, με έμφαση στη στήριξη τόσο των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις όσο και των ατόμων με υψηλές επιδόσεις.

ii) Εξέταση των πρωτοβουλιών που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τις βασικές δεξιότητες και στο στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM της Επιτροπής.

iii) Περαιτέρω προώθηση και υποστήριξη της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών και της πολυγλωσσίας για όλους.

iv) Συνέχιση των προσπαθειών για να μειωθούν η πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και οι χαμηλές επιδόσεις, μέσω της στήριξης μιας ολιστικής σχολικής προσέγγισης με όραμα μια εκπαίδευση με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο, σε ευθυγράμμιση με τις αρχές της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού.

v) Ενίσχυση των εργασιών για την αντιμετώπιση της αυξημένης ποικιλομορφίας των αναγκών των εκπαιδευόμενων και βελτίωση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους τους εκπαιδευόμενους, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευόμενων με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και των εκπαιδευόμενων από μειονεκτούσες ή ευάλωτες ομάδες.

vi) Συνέχιση της εφαρμογής του ενωσιακού πλαισίου ποιότητας για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.

vii) Περαιτέρω επικέντρωση στα χάσματα μεταξύ των φύλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και στις άνισες ευκαιρίες για κορίτσια και αγόρια, γυναίκες και άνδρες, με την προώθηση πιο ισορροπημένων από άποψη φύλου εκπαιδευτικών επιλογών και με την αμφισβήτηση των επιβλαβών έμφυλων στερεοτύπων στην εκπαίδευση και τις εκπαιδευτικές σταδιοδρομίες, ιδίως στους τομείς σπουδών STEM.

viii) Περαιτέρω προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση.

Στρατηγική προτεραιότητα 2 – Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και αγωγής του πολίτη

i) Επιδίωξη της προστασίας και της προαγωγής των ευρωπαϊκών αξιών στις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλους τους τομείς με την προώθηση των πολιτικών, διαπολιτισμικών, πολυγλωσσικών και κοινωνικών ικανοτήτων, της ποικιλομορφίας, της αμοιβαίας κατανόησης και του σεβασμού, καθώς και της οικειοποίησης των δημοκρατικών αξιών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις βαθμίδες και σε όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ii) Ενίσχυση της προώθησης της κριτικής σκέψης και της ψηφιακής συμμετοχής στα κοινά που υποστηρίζεται από τον ψηφιακό γραμματισμό και τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της κατανόησης της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ), ως απάντηση στην αυξανόμενη πρόκληση της εσφαλμένης πληροφόρησης και της παραπληροφόρησης.

iii) Διερεύνηση του αντικτύπου της ΤΝ και άλλων τεχνολογικών εξελίξεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε όλους τους τομείς και προώθηση της δεοντολογικής και υπεύθυνης χρήσης τους.

iv) Προαγωγή της ευημερίας, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής ευημερίας, και της ψυχικής υγείας στο σχολείο, καθώς και υποστηρικτικών και ασφαλών σχολικών περιβαλλόντων για την αποτροπή και την αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας, εκφοβισμού, ρητορείας μίσους, εσφαλμένης πληροφόρησης και παραπληροφόρησης και διακρίσεων κάθε μορφής.

v) Συνεχείς προσπάθειες για να προαχθεί η μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, με διαρκή ένταξη των θεμάτων αυτών σε όλες τις βαθμίδες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο διεπιστημονικής προσέγγισης· όταν είναι σκόπιμο, οι προσπάθειες αυτές θα μπορούν να κινητοποιήσουν εμπειρογνωσία και πόρους για τη δικτύωση και τη στήριξη δημιουργικών προσεγγίσεων, για παράδειγμα μέσω του Συνασπισμού Εκπαίδευσης για το Κλίμα και της αξιοποίησης του GreenComp: του ευρωπαϊκού πλαισίου ικανοτήτων βιωσιμότητας.

vi) Συνέχιση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της υλοποίησης δράσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027, στις συστάσεις του Συμβουλίου του 2023 σχετικά με τους βασικούς παράγοντες που διευκολύνουν την επιτυχή ψηφιακή εκπαίδευση και κατάρτιση και σχετικά με τη βελτίωση της παροχής ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη πρωτοβουλιών στον προσεχή χάρτη πορείας για το 2030 σχετικά με το μέλλον της ψηφιακής εκπαίδευσης και των ψηφιακών δεξιοτήτων.

vii) Συνέχιση των εργασιών σχετικά με την ευρωπαϊκή διάσταση της διδασκαλίας.

viii) Ανάπτυξη και διερεύνηση της έννοιας της αγωγής του πολίτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μπορεί να εξεταστεί η ενδεχόμενη χρήση εργαλείων όπως πλαισίου ικανοτήτων και κατευθυντήριων γραμμών, λαμβανομένων υπόψη των εργασιών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ix) Συνέχιση της ανάπτυξης και της προώθησης των δράσεων Jean Monnet, οι οποίες αποτελούν μέρος του προγράμματος Erasmus+.

Στρατηγική προτεραιότητα 3 – Υλοποίηση της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας για όλους

i) Προώθηση ευέλικτων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που καλύπτουν τις φάσεις μετάβασης μεταξύ επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, καθώς και τη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία.

ii) Προώθηση της δημιουργίας μιας νοοτροπίας διά βίου μάθησης που θα αποτελεί την κυρίαρχη προσέγγιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

iii) Διασφάλιση ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, περιλαμβανομένων των συστημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων, στηρίζουν όλους τους εκπαιδευόμενους ως προς την πρόσβαση σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας και την προσωπική τους ανάπτυξη, και εξακολουθούν να ενισχύουν τις ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους τους ενήλικες, ιδίως για τους χαμηλής ειδίκευσης.

iv) Συνέχιση της υλοποίησης του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030.

v) Προώθηση της ελευθερίας των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτικών, του εκπαιδευτικού προσωπικού, των εκπαιδευτών και του λοιπού προσωπικού εκπαίδευσης και κατάρτισης να μετακινούνται, και των ιδρυμάτων να συνεργάζονται μεταξύ τους στην Ευρώπη και πέραν αυτής, μέσω της μαθησιακής κινητικότητας και της διασυνοριακής συνεργασίας.

vi) Συνέχιση των προσπαθειών για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων και φραγμών σε όλους τους τύπους μαθησιακής και διδακτικής κινητικότητας, μεταξύ άλλων των εμποδίων που σχετίζονται με την πρόσβαση, την καθοδήγηση, τις υπηρεσίες για τους σπουδαστές και την αναγνώριση.

vii) Διερεύνηση της ενδεχόμενης ανάπτυξης ευρωπαϊκών σχολικών συνασπισμών.

viii) Επακολούθηση των πρωτοβουλιών που καθορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2024 «Η Ευρώπη σε κίνηση» – ευκαιρίες μαθησιακής κινητικότητας για όλους.

ix) Αύξηση των προσπαθειών για την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού σπουδαστών από χώρες εκτός ΕΕ για σπουδές και απόκτηση πτυχίου στην ΕΕ και για τη διατήρηση ταλέντων σύμφωνα με τη μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ.

x) Διερευνητικές εργασίες για την αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό σε επίπεδο σχολείου και ΕΕΚ, για τους σκοπούς της κινητικότητας και της περαιτέρω μάθησης.

xi) Όπου απαιτείται, συνέχιση των εργασιών για την αναγνώριση και την επικύρωση των αποτελεσμάτων της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, περιλαμβανομένου του εθελοντισμού, και για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της ποιότητας και της αναγνώρισης των διασυνοριακών δραστηριοτήτων αλληλεγγύης.

Στρατηγική προτεραιότητα 4 – Ενίσχυση της ελκυστικότητας, των ικανοτήτων και των κινήτρων για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτή

i) Συνέχιση της προαγωγής της αριστείας στη διδασκαλία σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης και βελτίωση της ελκυστικότητας και του κύρους του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, του παιδαγωγού και του διευθυντή.

ii) Ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με σκοπό την προσέλκυση και τη διατήρηση ικανών εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών με υψηλά προσόντα και κίνητρα, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις συνθήκες εργασίας τους.

iii) Συμβολή στην ανάπτυξη θεματολογίου της ΕΕ για τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές.

iv) Συνεχής στήριξη της ανάπτυξης βασικών και προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων και καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων, που περιλαμβάνουν τη διασφάλιση ότι η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών καλύπτει τις ικανότητες των εκπαιδευτικών να διδάσκουν σε ψηφιακά περιβάλλοντα και να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της ΤΝ.

v) Συνέχιση της ανάπτυξης δικτύων ιδρυμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, μέσω των Ακαδημιών Εκπαιδευτικών Erasmus+.

vi) Στήριξη των εκπαιδευτικών, του εκπαιδευτικού προσωπικού, των εκπαιδευτών και των διευθυντών κατά την εκπαίδευση και την κατάρτιση για τη διαχείριση της ένταξης, της ισότητας και της ποικιλομορφίας όσον αφορά τη γλώσσα, την κουλτούρα και την ηλικία.

vii) Συνεχής αύξηση του αριθμού και της ποιότητας των ευκαιριών μαθησιακής κινητικότητας για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, διευθυντές στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και άλλο παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό προσωπικό στην Ευρώπη.

viii) Προσπάθειες για μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στα επαγγέλματα που σχετίζονται με όλες τις βαθμίδες και όλους τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ix) Συμβολή στην ενδεχόμενη ανάπτυξη ευρωπαϊκού πλαισίου ικανοτήτων για το ακαδημαϊκό προσωπικό και στην εφαρμογή μέτρων για τη διασφάλιση της ελκυστικότητας και της βιωσιμότητας των σταδιοδρομιών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στρατηγική προτεραιότητα 5 – Προώθηση εξαίρετης και ελκυστικής ευρωπαϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)

i) Επιδίωξη ελκυστικού και καινοτόμου συστήματος ΕΕΚ μέσω της ανάπτυξης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ΕΕΚ με έμφαση στην ελκυστικότητα, την αριστεία και τη συμπεριληπτικότητα.

ii) Συνεχής ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας, για παράδειγμα στο πλαίσιο των κέντρων επαγγελματικής αριστείας, και στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης και δικτύωσής τους.

iii) Διευκόλυνση της κινητικότητας των εκπαιδευόμενων ΕΕΚ με τη διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού διπλώματος/σήματος ΕΕΚ, με παράλληλη εξέταση δυνητικών εναλλακτικών προσεγγίσεων, με σκοπό τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο σε μεταγενέστερο στάδιο.

iv) Συνέχιση της προώθησης και της χρήσης μικροδιαπιστευτηρίων εντός του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) στον τομέα της ΕΕΚ, κατά περίπτωση.

v) Υλοποίηση της δήλωσης του Herning σχετικά με ελκυστική και συμπεριληπτική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και για ποιοτικές θέσεις εργασίας 2026-2030.

vi) Περαιτέρω επέκταση της ευρωπαϊκής συμμαχίας για θέσεις μαθητείας.

vii) Εξέταση πρωτοβουλιών ΕΕΚ που σχετίζονται με το στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM.

viii) Συμβολή στην πράσινη μετάβαση και συνέχιση της προώθησης των διαστάσεων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας σε όλα τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ix) Συνεχής εξέταση της ανάπτυξης των βασικών και των προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων στην ΕΕΚ, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο τεχνολογικός και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας και της κοινωνίας.

Στρατηγική προτεραιότητα 6 – Προώθηση ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

i) Συνεχής ενθάρρυνση της στενότερης και βαθύτερης συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την προώθηση και τη στήριξη της απρόσκοπτης διακρατικής συνεργασίας.

ii) Περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, σε συνέργεια με ενωσιακά, περιφερειακά και εθνικά χρηματοδοτικά μέσα, με βάση την αξιολόγηση της προόδου που έχει ήδη σημειωθεί.

iii) Συνέχιση των προσπαθειών για την ενίσχυση της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων με σκοπό την πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές ([1]).

iv) Συνέχιση της διαδικασίας τριών φάσεων που συμφωνήθηκε τον Μάιο του 2025 «με σκοπό την υλοποίηση ενός σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και την προπαρασκευή για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου», με βάση τις εργασίες του εργαστηρίου πολιτικής της ομάδας εργασίας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που υπάγεται στο στρατηγικό πλαίσιο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, με παράλληλη εξέταση δυνητικών εναλλακτικών προσεγγίσεων.

v) Περαιτέρω διερεύνηση της ανάπτυξης πλαισίου για τη διασφάλιση της ποιότητας των συνασπισμών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον ευρωπαϊκό χώρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα πρότυπα της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων.

vi) Επιδίωξη μεγαλύτερης προσβασιμότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για ευρύτερο φάσμα εκπαιδευόμενων και ηλικιών, και παροχή στοχευμένης καθοδήγησης και στήριξης που θα τους βοηθούν να επιτύχουν.

vii) Εξέταση πρωτοβουλιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που σχετίζονται με το στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM.

viii) Ενθάρρυνση της ισορροπημένης κινητικότητας και της ισόρροπης κυκλοφορίας και κατανομής δεξιοτήτων.

ix) Συνεχής ενίσχυση των συνεργειών και διευκόλυνση της περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των τομέων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της καινοτομίας, της έρευνας και της οικονομίας, με έμφαση στην ενίσχυση της συνάφειας με την αγορά εργασίας και της επιχειρηματικότητας.

x) Συνεχής ενίσχυση της αποδεικτικής βάσης σχετικά με τον καινοτόμο, συμπεριληπτικό και ανταγωνιστικό χαρακτήρα του ευρωπαϊκού τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συνάφεια των δεξιοτήτων που αποκτώνται και τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων των αποφοίτων.

xi) Στήριξη της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής, ιδίως μέσω της συνεχούς βελτίωσης του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου του τομέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και προώθηση της ευρωπαϊκής έρευνας φοιτητών Eurostudent και της ευρωπαϊκής έρευνας παρακολούθησης των αποφοίτων Eurograduate.

([1]) Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (ΕΕ C 444 της 10.12.2018, σ. 1).

xii) Συνέχιση της προώθησης και της χρήσης μικροδιαπιστευτηρίων στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

xiii) Ενθάρρυνση της περαιτέρω αξιοποίησης της πρωτοβουλίας για την ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα με σκοπό να ωφεληθούν όλοι οι σπουδαστές που μετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας στην Ευρώπη.

xiv) Συνεχής εξέταση της ανάπτυξης των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ΤΝ, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο τεχνολογικός και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας και της κοινωνίας.

xv) Συμβολή στη στήριξη της διαφύλαξης των θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών, σε συνέργεια με τις δράσεις της διαδικασίας της Μπολόνιας και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.